

OPCIÓ A

Llegiu aquest text i responeu les qüestions següents:

Quan Jaume I va emprendre la conquesta de noves terres cap al sud, no tenia davant un regne islàmic compacte i organitzat, sinó un espai territorial sense un poder centralitzat i efectiu, sense límits històrics definits, i sense una identitat i una estructura que poguera oposar-se a la dels conquistadors. De fet, les terres que formaran molt prompte el nou estat cristià no havien tingut al llarg dels segles anteriors cap unitat permanent, ni un govern propi i estable amb continuïtat en el temps: pensar en un «regne musulmà de València» com a predecessor o equivalent d'allò que seria més tard com a regne cristià, és una idea ben inexacta. Tal realitat no va existir tal com sovint la imaginem. I si haguera existit, possiblement la resistència a l'ocupació cristiana hauria estat més forta, i els seus habitants, una vegada sotmesos, haurien tingut un punt de referència territorial comuna paral·lela i oposada a la dels nous pobladors: si ells també s'hagueren pensat i sentit *valencians* a més de musulmans, tal com a poc a poc es van sentir valencians els pobladors cristians, qui sap si la integració en un sol poble hauria resultat d'alguna manera factible. Però és difícil imaginar que els *sarraïns* de les muntanyes d'Espadà, els de la Marina, els de la vall del Xúquer i els del Vinalopó s'identificaren ells mateixos com a part d'un «poble (islàmic) valencià» ja constituït abans de la conquesta cristiana. Difícil, o del tot impossible.

Ho mirem com ho mirem, el fet és que, per damunt o per sota de qualsevol forma de convivència personal entre comunitats, la violència estava en la base de la relació: violència de les conquestes del segle XIII, violència de les expulsions inicials i violència permanent en les condicions de submissió i marginació en què viuran els sarraïns o mudèjars. Fins a un període final d'hostilitat creixent, seguit de l'esclat brutal del començament del segle XVI i del bateig forçat de tota la població islàmica del país.

(Joan F. Mira, *Vida i final dels moriscos valencians*, Ed. Bromera, Alzira, 2009)

QÜESTIONS. OPCIÓ A

1. Comprensió del text [3 punts]

- a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt]
- b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt]
- c) Identifica la tipologia textual especificant els trets corresponents que apareixen al text. [0'5 punts]
- d) Identifica i justifica les marques de modalització del text. [0'5 punts]

2. Anàlisi lingüística del text [3 punts]

- a) Copia els fragments que tenen elisions vocàliques i subratlla les vocals elidides. [1 punt]:
 - 1. "Quan Jaume I va emprendre la conquesta" (línia 1)
 - 2. "si ells també s'hagueren pensat" (línies 12-13)
 - 3. "és difícil imaginar que els *sarraïns*" (línies 15-16)
 - 4. "la violència estava en la base de la relació" (línies 21-22)
 - 5. "i del bateig forçat de tota la població islàmica del país" (línies 25-26)
- b) Identifica quatre connectors i digues de quin tipus són. [1 punt]
- c) Escriviu un sinònim dels mots següents, d'acord amb el significat que prenen al text. [1 punt]
 - a) emprendre (línia 1):
 - b) prompte (línia 5):
 - c) sota (línia 20):
 - d) esclat (línia 25):

3. Expressió i reflexió crítica [4 punts]

- a) Pregunta de literatura. Joan Francesc Mira ha reflexionat en els seus assajos sobre la nostra realitat contemporània. Explica-ho. (Extensió: 150 paraules) [2 punts]
- b) Escriu un article d'opinió intítulat "*El canvi climàtic*" (Extensió: 150 paraules) [2 punts]

OPCIÓ B

Llegiu aquest text i responeu les qüestions següents:

El Regne de València

Aquelles terres tenen una llum esclatant, fins i tot més de com ens l'ensenya el Sorolla i de com la canta qualsevol torrentera florida de baladres. Fins a Serrans, la secanera hi és acolorida. La seva gent no en podia ser d'altra que les falleres engarlandades i florides d'ufanor, amb el foc de les falles esclatant a les *mascletaes*.

- 5 **Els primers pobladors d'aquelles terres exuberants** ja deuriem ser així. Així és la Dama d'Elx, amb les palmeres vinclant-se com Nausicaa i el Misteri d'una Verge cels amunt. Vora mar i vés a saber si molt terra endins, hi passaren fenicis i grecs. Morvedre fou cartaginesa passada a sang pels romans. Fou dels gots fins a esdevenir palau de reina mora.

- 10 **Diu que hi va passar el Cid**. Van tornar els moros fins que els catalans, amb el rei En Jaume, arribaren al Puig fent-hi acampada, salvats per un ratpenat picant el tabal i desvetllant-los. Venien els moros. A temps, l'Aragó conqueria terres de Serrans.

València fou regne independent i sobirà. No fou engolida pels conqueridors, com ho foren els guanys de Castella fins a Andalusia. Caldria que els valencians d'avui ho recordessin. Els catalans els donàrem la llengua però mai no vam ajovar-los.

- 15 **I ves que donaren a la parla de tots el més gran poeta d'aquells temps i ençà**, Ausiàs Marc. Amb la prosa cavalleresca del *Tirant lo Blanc*. Passaren segles. A poc a poc, com nosaltres, el Regne fou governat "*al modo de Castilla*", a juí del comte duc d'Olivares.

- 20 **A la guerra entre austracistes i Borbons**, el Regne fou austracista, vençut a la batalla d'Almansa. I vingué el capgirell. Envaït per frares castellans de totes les menes i per governadors d'enllà, fins el capellanet ras fou castellanitzat. El Regne es va sentir espanyol. La llengua va sobreviure. Però alguns d'enllà ja no saben que parlen com jo.

Per la nostra banda, savis filòlegs d'ací tenen el mal gust d'escriure sobre els "dialectes valencià i balear". En grec no fóra cap ofensa, en català ho és. Els d'aquí culpa tenen.

- 25 **No sabeu pas com enyoro aquella gent**, aquells baladres, aquelles fogueres, aquella llum, aquella gent. Que em són germans.

Josep Maria Ballarín

(Avui, 8 de maig de 2010)

QÜESTIONS. OPCIÓ B

1. Comprensió del text [3 punts]

- a) Descriu el tema i les parts bàsiques del text. [1 punt]
- b) Resumeix el contingut del text amb una extensió màxima de 10 línies. [1 punt]
- c) A quina varietat dialectal podem adscriure el text? Cal que fonamenteu la vostra resposta amb exemples concrets extrets del text. [0'5 punts]
- d) Explica la funció en el text de tots els casos en què s'utilitza la cursiva i les cometes. [0'5 punts]

2. Anàlisi lingüística del text [3 punts]

- a) Indica la pronunciació dels elements subratllats: [1 punt] Cada resposta malament descompta [0'2 punts]
 1. nosaltres: sorda o sonora?
 2. capgirell: sorda o sonora?
 3. fo: oberta o tancada?
 4. ofença: sorda o sonora?
 5. poc: oberta o tancada?
- b) Digueu la funció sintàctica dels pronoms febles subratllats i indica a quin element fan referència. [1 punt]
 1. "Fins a Serrans, la secanera hi és acolorida. (línies 2-3)"
 2. "Caldria que els valencians d'avui ho recordessin." (línia 13)
- c) Escriviu un sinònim dels mots següents, d'acord amb el significat que prenen al text. [1 punt]
 - a) fins i tot (línia 1):
 - b) arribar (línia 10, en el text 'arribaren'):
 - c) menes (línia 19):
 - d) ací (línia 22):

3. Expressió i reflexió crítica [4 punts]

- a) Pregunta de literatura. Valora la repercussió de l'assaig de Joan Fuster en el context de l'època.
(Extensió: 150 paraules) [2 punts]
- b) Escriu un article d'opinió amb el títol "*Estudis i crisi econòmica*". (Extensió: 150 paraules) [2 punts]